

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Geografii
dla uczniów dotychczasowych gimnazjów i klas dotychczasowych gimnazjów
prowadzonych w szkołach innego typu w roku szkolnym 2018/2019**

Etap wojewódzki – data 19.02.2019 r.

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/100 pkt.

Instrukcja dla ucznia

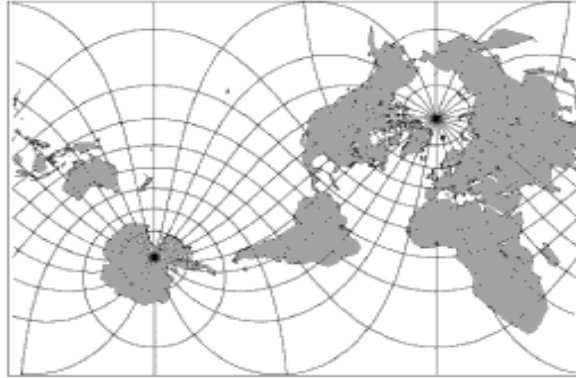
Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 17 stron i zawiera **36** zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis.
Brudnopis nie podlega ocenie.
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut**.

Zadanie 1. (0 – 1 p.)

Na przedstawionej mapie zaznacz kolorem (długopisem) całą długość południka 0°.

Internet, Grafika: kartografia-
matematyczna-odwzorowania-
walcowe-wiernokątne-mercatora

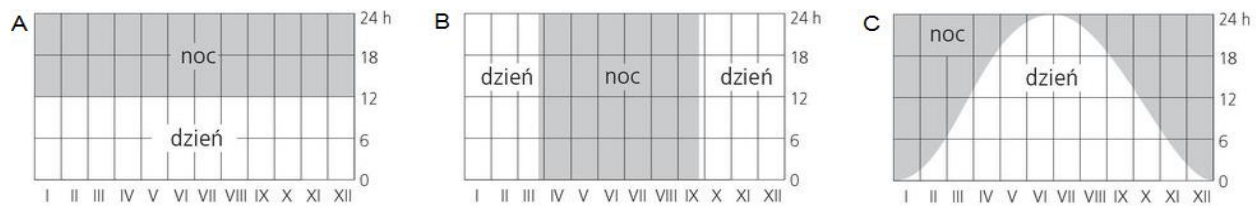

Zadanie 2. (0 – 3 p.)

Na rysunkach przedstawiono czas trwania dni (kolor biały) i nocy (kolor szary) w ciągu roku w wybranych miejscach kuli ziemskiej.

Do każdego rysunku przyporządkuj jedno spośród podanych niżej miejsc, dopisz właściwą cyfrę.

1. biegun północny
2. biegun południowy
3. koło podbiegunowe północne
4. równik
5. zwrotnik Raka
6. zwrotnik Koziorożca

Źródło: R. Domachowski, G. Młynarczyk, E. Pelle, *Geografia – zadania na mapach konturowych i topograficznych*, Demart, Warszawa 2004

A. - B. - C. -

Zadanie 3. (0 – 4 p.)

Podkreśl nazwy wysp, na których występują:

dni i noce polarne	Borneo / Galapagos / Nowa Ziemia / Spitsbergen / Ziemia Ognista
dzień zawsze równy nocy	Borneo / Galapagos / Nowa Ziemia / Spitsbergen / Ziemia Ognista

Zadanie 4. (0 – 3 p.)

Wskaż czas słoneczny, strefowy i urzędowy, który był w Bydgoszczy (18°00'E, 53°10'N) 1 stycznia 2019 roku w chwili, gdy w Londynie (0°, 51°30'N) Słońce górowało.

Czas słoneczny	10.48 / 11.50 / 12.10 / 13.12 / 14.12
Czas strefowy	10.00 / 11.00 / 12.00 / 13.00 / 14.00
Czas urzędowy	11.00 / 11.30 / 12.00 / 12.30 / 13.00

Zadanie 5. (0 – 6 p.)

Na mapie Europy zaznaczono trasę przelotu samolotu z Warszawy do Aten.

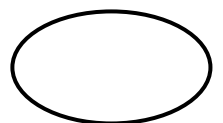

A – Oceń, które z podanych informacji są prawdziwe. Przy zdaniach prawdziwych zaznacz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

Ukraina jest pierwszym krajem, nad którym przelatuje samolot po opuszczeniu przestrzeni powietrznej Polski.	P	F
Trasa samolotu prowadzi przez przestrzeń powietrzną Rumunii i Bułgarii.	P	F
Wszystkie kraje na trasie przelotu należą do Unii Europejskiej.	P	F

B – Zaznacz na mapie litrami A – C państwa, w stolicach których znajdują się obiekty przedstawione na zdjęciach.

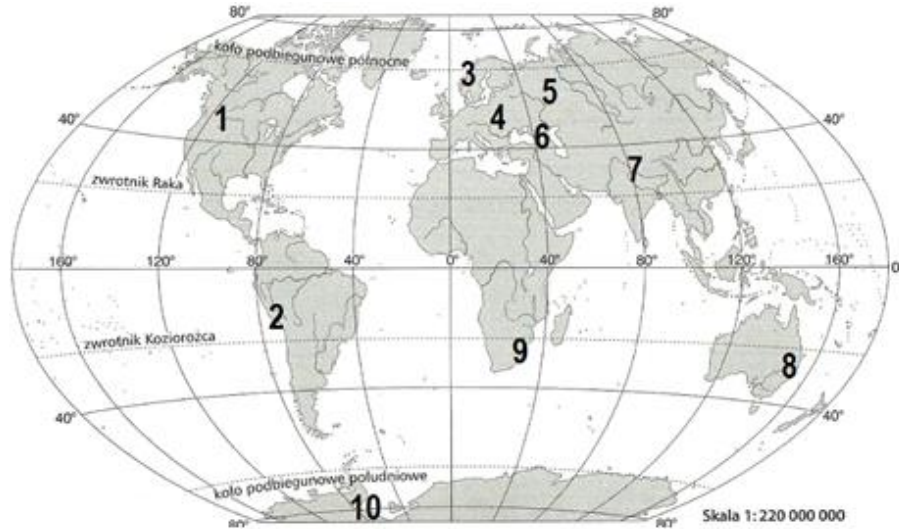
Internet, Grafika

Zadanie 6. (0 – 7 p.)

Na mapie cyframi 1 – 10 oznaczono położenie wybranych pasm górskich.

Na podstawie:
Książka nauczyciela 5,
Nowa Era, Warszawa 2018

A – Podkreśl nazwę orogenezy, w czasie której powstało podane pasmo górskie. **Wpisz** numer, którym na mapie oznaczono jego położenie.

Pasma górskie	Orogeneza	Położenie (nr na mapie)
Ural	kaledońska / hercyńska / alpejska	
Karpaty	kaledońska / hercyńska / alpejska	
Góry Skandynawskie	kaledońska / hercyńska / alpejska	

B – Oceń, które z podanych informacji są prawdziwe. Przy zdaniach prawdziwych **zaznacz** literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

Cyfrą 1 oznaczono Appalachy, a cyfrą 8 Wielkie Góry Wododziałowe.	P	F
Cyfrą 9 oznaczono najwyższy masyw górski w Afryce.	P	F
Najdłuższym pasmem górskim na świecie są Andy oznaczone cyfrą 2.	P	F
Szczyty powyżej 8000 m n.p.m. znajdują się tylko w Himalajach.	P	F

Zadanie 7. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. Który typ gór powstaje, gdy ruch płyt litosfery spowoduje spękanie i wypiętrzenie sztywnych masywów skalnych?

A – góry skaliste, B – góry zrębowe, C – góry niskie, D – góry fałdowe.

Zadanie 8. (0 – 2 p.)

W tabeli przedstawiono ekstremalne wysokości bezwzględne na wybranych kontynentach. Wybierz odpowiednie wielkości i oblicz największą różnicę wysokości względnej (deniwelację terenu) w Europie. Zapisz wynik z jednostką.

Szczyt górski	Wysokość w m n.p.m.
Mount Everest	8848
Mc Kinley (Denali)	6194
Kibo	5895
Mount Blanc	4807

Depresja	Wysokość w m p.p.m.
Morze Martwe	430
Jezioro Assal	155
Dolina Śmierci	85
Nizina Nadkaspijska	28

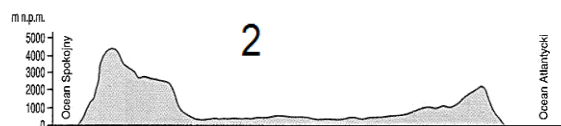
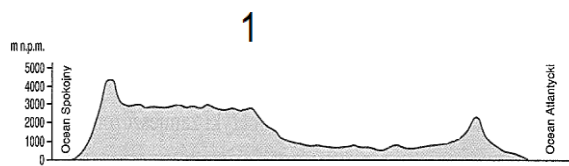
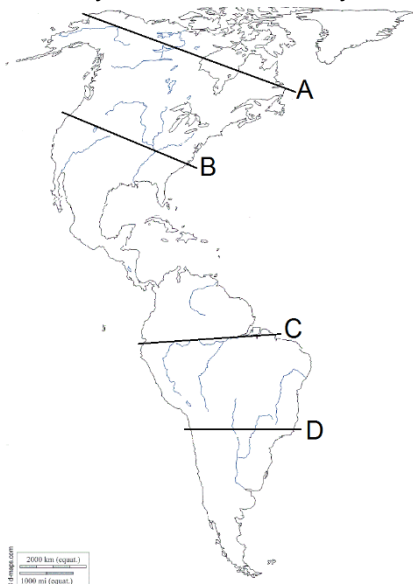
Na podstawie: <http://www.wiking.edu.pl>

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 9. (0 – 3 p.)

Na mapie literami A - D zaznaczono linie. Ustal, wzdłuż których linii narysowano przekroje przez kontynent oznaczone cyframi 1 i 2. Uwaga: Przekroje i mapa wykonane są w różnej skali.

Źródło: U. Możdziej, Geografia regionalna świata, Nowa Era, Warszawa 2002

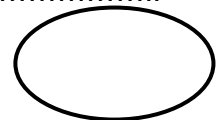
A – Wybierz odpowiedzi.

Przekrój nr 1 wykonano wzdłuż linii **A / B / C**, a przekrój nr 2 wzdłuż linii **B / C / D**.

B – Zapisz jedno podobieństwo w układzie wielkich form ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej.

Odpowiedź:

.....

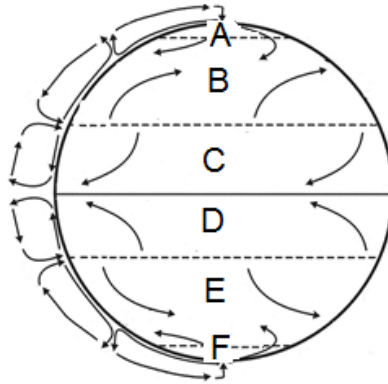

Zadanie 10. (0 – 3 p.)

Rysunek przedstawia elementy ogólnej cyrkulacji powietrza na Ziemi. Literami A - F oznaczono wybrane strefy szerokości geograficznej.

Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych zaznacz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

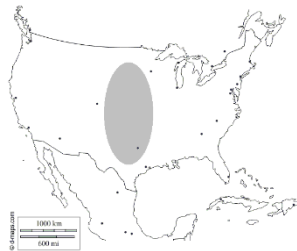
Na podstawie: www.epodreczniki.pl

Pasaty na półkuli północnej są wiatrami północno-wschodnimi.	P	F
Na obszarach oznaczonych literami A i F dominują nize baryczne.	P	F
Na obszarach oznaczonych literami C i D padają deszcze zenitalne.	P	F

Zadanie 11. (0 – 2 p.)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A lub B i jej rozwinięcie 1 lub 2.

Jednym z naturalnych żywiołów, który często nawiedza wyróżniony obszar w USA są:

A.	tornado,	które tworzą się,	1.	nad silnie nagrzanym Oceanem Atlantyckim i z ogromną siłą uderzają w wybrzeża, potem przemieszczają się w głąb lądu.
B.	huragany,		2.	gdy ciepłe i wilgotne powietrze znad Zatoki Meksykańskiej napotyka zimne i suche powietrze z Gór Skalistych.

Zadanie 12. (0 – 2 p.)

Połącz w pary nazwę cyklonu tropikalnego z regionem świata, w którym występuje.

1. cyklon	A. Ocean Spokojny - morza południowo - wschodniej Azji
2. tajfun	B. Ocean Indyjski - Morze Arabskie, Zatoka Bengalska
3. willy - willy	C. Ocean Spokojny - u północnych wybrzeży Australii

1. - 2. - 3. -

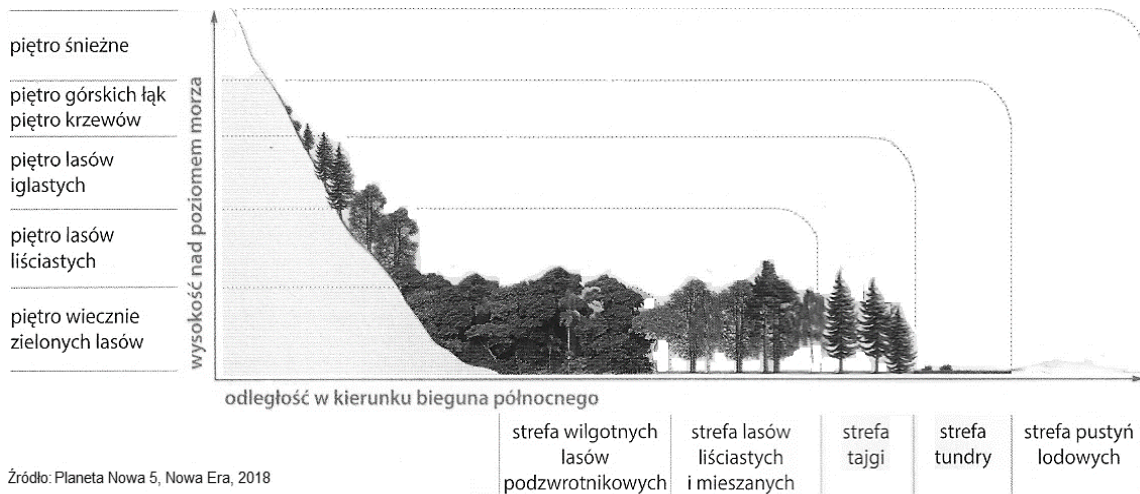
Zadanie 13. (0 – 2 p.)

Wybierz dwa poprawne zestawienia warunków klimatycznych, typowych dla nich formacji roślinnych i obszaru ich występowania.

	Typ klimatu	Warunki klimatyczne	Formacja roślinna	Obszar występowania
A	równikowy wybitnie wilgotny	niewielkie roczne amplitudy temperatury powietrza z porą suchą i deszczową	wilgotny las równikowy	Archipelag Malajski
B	umiarkowany ciepły morski	ciepłe lato, łagodna zima, równomierne w ciągu roku opady	lasy liściaste i mieszane	Półwysep Bretoński
C	klimat polarny	prawie przez cały rok ujemne temperatury powietrza, niewielkie roczne sumy opadów	pustynia lodowa	Wnętrze Grenlandii
D	zwrotnikowy suchy	gorące i suche lato, wilgotna i łagodna zima	pustynia gorąca	Półwysep Arabski

Zadanie 14. (0 – 2 p.)

Rysunek przedstawia podobieństwo roślinności niektórych stref krajobrazowych i pięter roślinności w górach. Wybierz odpowiedzi.

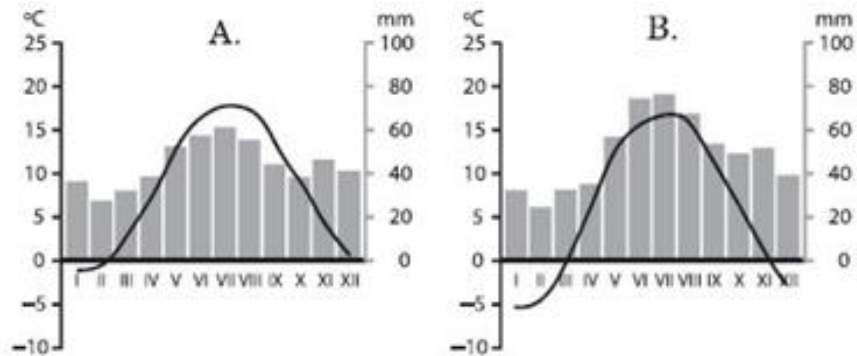
Źródło: Planeta Nowa 5, Nowa Era, 2018

- Piętro regła górnego w Tatrach przypomina krajobraz:
 - A – strefy lasów liściastych i mieszanych, B – strefy tajgi,
 - C – strefy pustyni lodowych, D – strefy tundry.
- Krajobraz hal tatrzańskich odpowiada krajobrazowi:
 - A – wyspy Ziemia Baffina, B – sawanny w Sudanie.
 - C – półwyspu Jukatan, D – makii śródziemnomorskiej.

Zadanie 15. (0 – 2 p.)

Oblicz roczną amplitudę temperatury powietrza w stacji, w której silniej zaznaczają się kontynentalne cechy klimatu Polski. Zaznacz literę, którą oznaczono klimatogram sporządzony dla tej stacji.

Źródło: Generator testów,
Nowa Era

Obliczenia:

Odpowiedź: Roczna amplituda temperatury powietrza wynosi

Zadanie 16. (0 – 1 p.)

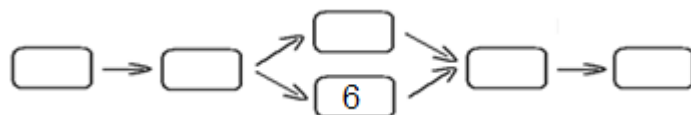
Wielowiekowa tradycja uprawy ryżu w Azji Południowo-Wschodniej sprawiła, że państwa tego regionu zyskały nazwę krajów „kultury ryżu”. Wybierz informację, która **nie** odnosi się do określenia „kultura ryżu”.

- A – Ryż eksportuje się do wielu krajów świata.
- B – Sposoby uprawy ryżu decydują o ubiorze rolników.
- C – Ryż jest podstawowym składnikiem kuchni azjatyckiej.
- D – Ze słomy ryżowej wyrabia się wiele produktów codziennego użytku.

Zadanie 17. (0 – 3 p.)

Uporządkuj zjawiska występujące współcześnie w strefie Sahelu w takiej kolejności, aby przedstawiały ciąg przyczynowo – skutkowy. Wpisz w kratki w odpowiedniej kolejności cyfry.

- 1. Niedobór żywności.
- 2. Pustynnienie.
- 3. Nadmierny wypas zwierząt.
- 4. Gwałtowny wzrost liczby ludności.
- 5. Erozja gleby, słabe odrastanie trawy.
- 6. Wypalanie sawanny pod uprawy.

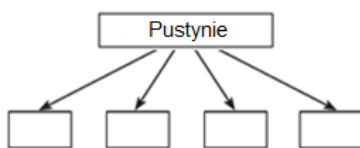
Zadanie 18. (0 – 2 p.)

Na Bliskim Wschodzie nie hoduje się trzody chlewnej, a Indie posiadają największe na świecie pogłowie bydła. Do religii dobierz kraj i rodzaj mięsa nie spożywanego ze względów religijnych.

Religia	Przykład kraju	Rodzaj mięsa nie spożywany ze względów religijnych.
Hinduizm	Indie / Irak / Izrael	wieprzowina / wołowina
Islam	Indie / Irak / Izrael	wieprzowina / wołowina

Zadanie 19. (0 – 3 p.)

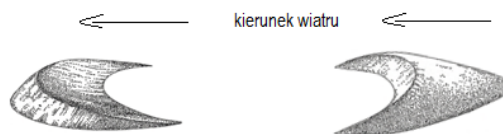
Wybierz wszystkie nazwy, które oznaczają obszary pustynne na Ziemi. Uzupełnij cyframi poniższy schemat.

- 1 – Atakama
- 2 – Cejlon
- 3 – Dekan
- 4 – Gobi
- 5 – Labrador
- 6 – Namib
- 7 – Niger
- 8 – Rub al - Chali

Zadanie 20. (0 – 2 p.)

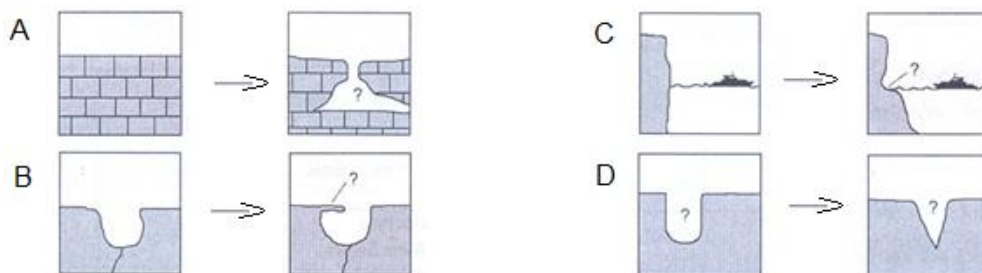
Rysunek przedstawia dwa rodzaje wydmy. Uzupełnij tabelę. Zapisz brakujący rodzaj wydmy i jedną różnicę między nimi.

Rodzaj wydmy	Podobieństwo	Różnica
Wydma paraboliczna	Wzniesienia usypane przez wiatr.	

Zadanie 21. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. W którym zestawie grafik wykonujący rysunki pomylił się, ponieważ zamienił kolejność początkowego i końcowego etapu tworzenia się formy terenu?

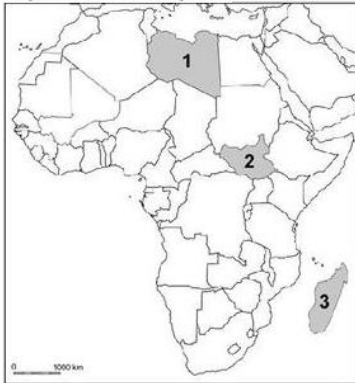
Na podstawie: T. Kozioł, W. Srokosz, M. K. Szmiigel, Geografia, Wydawnictwo Szkolne Omega, Kraków 2001

Zadanie 22. (0 – 2 p.)

Na mapie cyframi 1 – 3 zaznaczono wybrane państwa w Afryce. Na podstawie opisu zapisz nazwę kraju i numer, którym oznaczono go na mapie.

Walki zbrojne między grupami ludności na tle religijnym oraz o dostęp do złóż ropy naftowej uznawane są za najdłuższą wojnę domową w Afryce. Doprowadziły one do powstania nowego państwa w wyniku odłączenia się od kraju już istniejącego. Nie zakończyło to jednak konfliktu, który szybko przekształcił się w wojnę o podłożu etnicznym pomiędzy największymi grupami ludności.

Na podstawie: www.d-maps.com

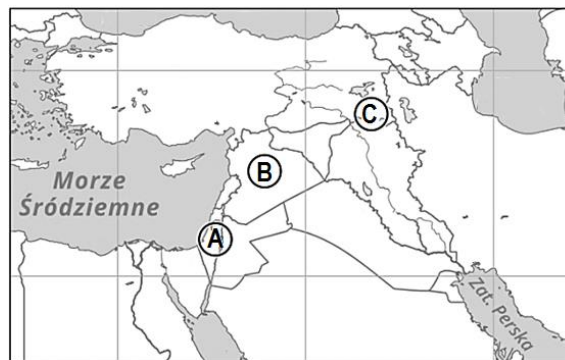
Odpowiedź: -
Numer Nazwa kraju

Zadanie 23. (0 – 2 p.)

Na mapie literami A - C zaznaczono miejsca niektórych współczesnych konfliktów. Połącz w pary opis konfliktu z miejscem jego występowania.

1. Krwawa wojna domowa w Syrii. Wielu ludzi uciekło do krajów sąsiednich. Część uchodźców przyłączyła się do Europy, co dało początek jednej z największych fal migracji na nasz kontynent.
2. Naród Kurdyjski, mieszkający na pograniczu kilku państw, dążył do utworzenia własnego państwa. Obecnie stara się o uzyskanie pełnych praw jako mniejszość narodowa.
3. Na walkę o terytorium nakładają się podziały etniczne i religijne oraz duże różnice w zamożności Izraelczyków i Palestyńczyków. Utworzenie Autonomii Palestyńskiej także nie zapewniło spokoju.

Na podstawie:
www.dlanauczyciela.pl

Odpowiedź: 1. 2. 3.

Zadanie 24. (0 – 3 p.)

Wybierz odpowiedzi. Które z podanych cech środowiska przyrodniczego są wspólne dla:

- Południowych sąsiadów Polski: Czech i Słowacji?
 - I. Brak dostępu do morza.
 - II. Przewaga terenów nizinnych.
 - III. Bardzo duże zasoby surowców energetycznych.

A. tylko I B. I i II C. I, II i III D. I i III
- Wschodnich sąsiadów Polski: Litwy, Białorusi i Ukrainy?
 - I. Przewaga terenów nizinnych, brak obszarów depresyjnych.
 - II. Duże kompleksy urodzajnych czarnoziemów.
 - III. Dobrze rozwinięta linia brzegowa.

A. tylko I B. I i II C. I, II i III D. I i III
- Krajów skandynawskich: Danii, Szwecji i Norwegii?
 - I. Formy rzeźby powstałe w wyniku działania lądolodu.
 - II. Słabo rozwinięta linia brzegowa.
 - III. Mały udział lasów w ogólnej powierzchni krajów.

A. tylko I B. I i II C. I, II i III D. I i III

Zadanie 25. (0 – 3 p.)

Wybierz odpowiedzi.

Które z podanych cech środowiska geograficznego są charakterystyczne dla:

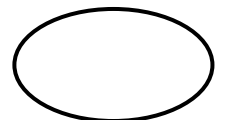

- Stanów Zjednoczonych?
 - I. W kraju jest wiele zakładów przemysłu nowoczesnych technologii.
 - II. Na wschodnim wybrzeżu powstał wielki obszar zurbanizowany – megalopolis.
 - III. Rolnictwo wytwarza znaczne nadwyżki żywności, które są przeznaczone na eksport.

A. tylko I B. I i II C. I, II i III D. I i III
- Japonii?
 - I. Rolnictwo jest intensywne i zmechanizowane.
 - II. Dynamicznie rozwija się przemysł wysokich technologii.
 - III. Kraj jest światowym importerem surowców energetycznych.

A. tylko I B. I i II C. I, II i III D. I i III
- Brazylii?
 - I. Wielkim bogactwem kraju są wilgotne lasy równikowe.
 - II. Największe skupiska ludności znajdują się na wybrzeżu.
 - III. Na obrzeżach wielkich miast powstają fawele – dzielnice biedy.

A. tylko I B. I i II C. I, II i III D. I i III

Zadanie 26. (0 – 4 p.)

Do zestawu państw przyporządkuj jedną z podanych cech. Dopisz odpowiednią literę.

A - Mała gęstość zaludnienia.	D - Duża liczba ludności, powyżej 50 mln.
B - Ujemny przyrost naturalny.	E - Gęstość zaludnienia powyżej 300 osób / km ² .
C - Duży odsetek katolików.	F - Wysoki wskaźnik urbanizacji, powyżej 80%.

• Rosja, Litwa, Niemcy -	• Polska, Hiszpania, Włochy -
• Finlandia, Szwecja, Norwegia -	• Islandia, Belgia, Wielka Brytania -

Zadanie 27. (0 – 2 p.)

Wybierz dwie odpowiedzi. Przyczyną starzenia się społeczeństwa w Polsce jest:

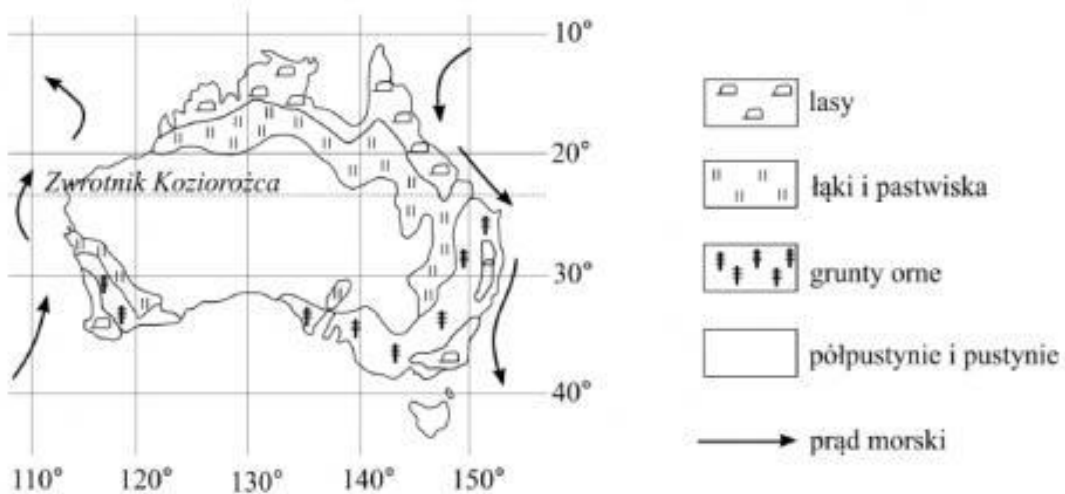
A – niski przyrost naturalny,	B – system ulg dla rodzin wielodzietnych,
C – wzrost liczby imigrantów,	D – wydłużenie się średniej długości trwania życia.

Zadanie 28. (0 – 2 p.)

Na mapie przedstawiono formy użytkowania ziemi w Australii.

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A lub B i jej uzasadnienie 1 lub 2.

Źródło: CKE, Warszawa 2013

Uprawy roślin koncentrują się głównie na

A	południowym wschodzie kraju,	ponieważ niezbędną ilość opadów zapewnia ciepłe powietrze napływające	1	z wnętrza kontynentu.
B	północnym zachodzie kraju,		2	znad oceanu.

Zadanie 29. (0 – 4 p.)

Na mapie literami zaznaczono wybrane krainy geograficzne. Połącz w pary krainę z czynnikiem utrudniającym rozwój rolnictwa na jej obszarze.

Czynniki:

- 1 – urozmaicona rzeźba i duże zagrożenie erozją gleb,
- 2 – krótki okres wegetacyjny i słabe gleby,
- 3 – niewielkie opady i przesuszenie gleby,
- 4 – płytko zalegające wody gruntowe,
- 5 – przewaga słabych gleb.

Odpowiedź: A. B. C. D. E.

Zadanie 30. (0 – 4 p.)

Porównaj wybrane cechy polskiego rolnictwa z cechami rolnictwa Niemiec. W każdym zestawieniu wstaw odpowiedni znak < lub > tak, aby porównanie zawierało poprawne informacje.

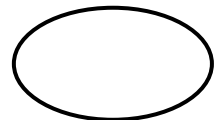
Lp.	Cechy rolnictwa	Państwo	Znak < lub >	Państwo
1.	Udział zatrudnionych w rolnictwie.	Polska		Niemcy
2.	Towarowość rolnictwa.	Polska		Niemcy
3.	Przeciętna wielkość gospodarstw.	Polska		Niemcy
4.	Zużycie nawozów sztucznych.	Polska		Niemcy

Zadanie 31. (0 – 3 p.)

Do podanych wyrobów przemysłowych przyporządkuj jedną miejscowość, w której koncentruje się ich produkcja. Zakreśl nazwę miejscowości.

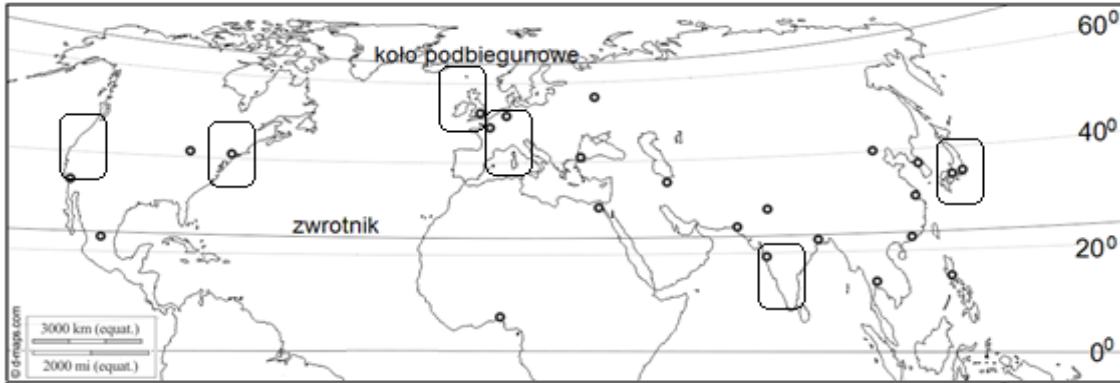
Tabor kolejowy (pojazdy szynowe)	Bydgoszcz / Toruń / Świecie
Autobusy miejskie <i>Solaris</i>	Lublin / Kielce / Bolechowo k. Poznania
Sprzęt gospodarstwa domowego (AGD)	Gdańsk / Olsztyn / Wrocław

Zadanie 32. (0 – 4 p.)

Na mapie wyróżniono kratkami podane poniżej technopolia, czyli miejsca w których koncentrują się zakłady przemysłu wysokiej technologii. Wpisz na mapę cyfry wskazujące ich lokalizację.

1. Bangalur	4. Korytarz M4
2. Dolina Krzemowa	5. Turyn
3. Wyspa Krzemowa	6. Boston

Zadanie 33. (0 – 3 p.)

Połącz w pary nazwy atrakcji przyrodniczych z numerami zdjęć, które je przedstawiają.

A – Ayers Rock (Uluru), B – Fudzi, C – Kolorado, D – Niagara.

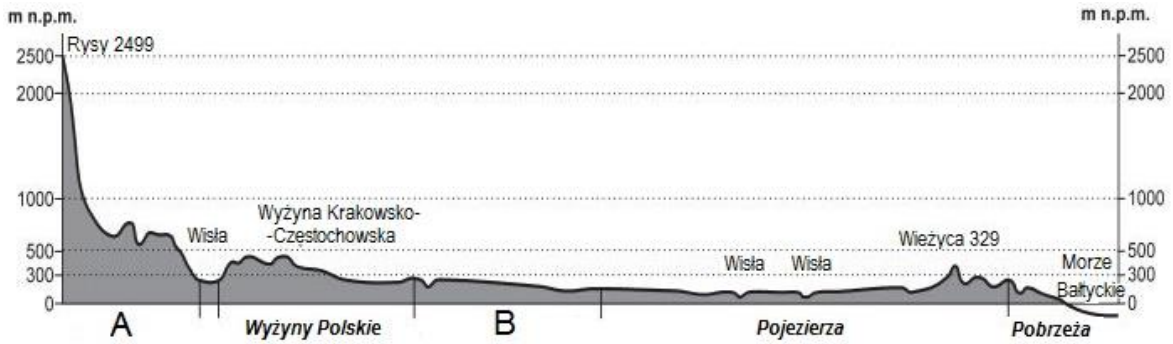
Internet, Grafika

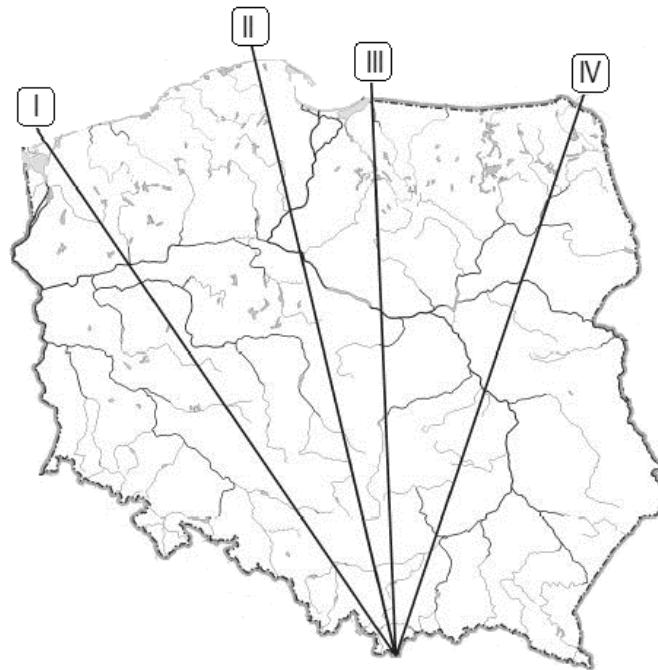
Odpowiedź: A -, B -, C -, D -

Zadanie 34. (0 – 4 p.)

Rysunek przedstawia profil hipsometryczny. Na mapie zaznaczono cztery linie opisane cyframi I – IV.

Źródło: CKE 2015

A – Wybierz odpowiedzi.

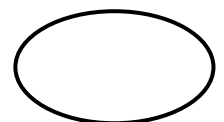
- Przez wszystkie pasy rzeźby poprowadzono linie:

A. tylko I	B. I i II	C. I, II i III	D. I, II, III i IV
------------	-----------	----------------	--------------------
- Linie, wzdłuż której wykonano profil oznaczono na mapie cyfrą:

A – I,	B – II,	C – III,	D – IV.
--------	---------	----------	---------

B – Zapisz nazwy pasów rzeźby oznaczonych na profilu literami A i B.

A - B-

Zadanie 35. (0 – 3 p.)

Uzupełnij tabelę podanymi poniżej nazwami elementów krajobrazu i miejsc.

Element krajobrazu: jaskinia, jezioro rynnowe, mierzeja, ruchoma wydma, wąwóz lessowy, sandr.
 Charakterystyczne miejsca: Dolina Prądnika, Dylewska Góra, Raczki Elbląskie.

Nazwa pasa rzeźby	Elementy krajobrazu		Charakterystyczne miejsca
Pobrzeża			
Pojezierza			
Wyżyny Polskie			

Zadanie 36. (0 – 2 p.)

Podaj nazwy polskich miast, w których wykonano fotografie obiektów znajdujących się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości UNESCO.

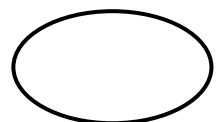
Internet, Wikipedia

Odpowiedź:

Odpowiedź:

Brudnopis